

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

SSN Stanisław Stankiewicz

Protokolant Agnieszka Murzynowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga,
w sprawie **A. S.**

uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 96 § 3 k.w.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 23 kwietnia 2025 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 7 października 2024 r., sygn. akt VIII Ka 419/24

utrzymującego w mocy wyrok zaoczny Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 21 marca 2024r. , sygn. akt III W 1876/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

[J.J.]

Adam Roch

Marek Motuk

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

A. P. obwiniony został o to, że w okresie od dnia 14 kwietnia 2023 r. do dnia 28 kwietnia 2023 r., będąc posiadaczem pojazdu marki M. o nr rej. [...], na żądanie funkcjonariusza Straży Miejskiej w X., wbrew obowiązкови, nie udzielił wiadomości co do tożsamości osoby, której powierzył do kierowania lub używania ww. pojazd w dniu 8 lutego 2023 r. o godz. 13:00 na ul. [...] w X., tj. o wykroczenie z art. 96 § 3 k.w.

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem zaocznym z dnia 21 marca 2024 r. uniewinnił obwinionego od popełnienia zarzucanego mu wykroczenia, obciążając kosztami postępowania Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację wniósł Komendant Straży Miejskiej w X. zarzucając mu:

1. na podstawie art. 438 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 109 § 2 k.p.w. obrazę przepisu prawa materialnego:
1. „art. 96 § 3 k.w. poprzez jego niezastosowanie do ustalonego stanu faktycznego i mylnym przyjęciu, iż czyn opisany we wniosku o ukaranie, którego dopuścił się A. P. nie stanowi wykroczenia;
2. art. 78 ust. 4 poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że obwiniony nie miał obowiązku na żądanie uprawnionego podmiotu wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie;
3. na podstawie art. 438 pkt 3 k.p.k. w związku z art. 109 § 2 k.p.w. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że A. P., który jako posiadacz pojazdu nie posiadał obowiązku zajęcia stanowiska wobec żądania wysuniętego przez Straż Miejską w X. w oparciu o treść art. 129 b ust. 3 pkt 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym do wskazania kto użytkował lub kierował wskazanym we wniosku o ukaranie pojazdem”.

Podnosząc przytoczone wyżej zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 7 października 2024 r. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, obciążając kosztami postępowania odwoławczego Skarb Państwa.

Od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku kasację wywiódł Prokurator Generalny na niekorzyść uniewinnionego, zaskarżając go w całości oraz zarzucając mu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego - art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 109 § 2 k.p.s.w. i art. 107 § 3 k.p.s.w., polegające na zaniechaniu przeprowadzenia wszechstronnej kontroli odwoławczej oraz należytego rozważenia i ustosunkowania się do zarzutów obraży art. 96 § 3 k.w., art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym oraz błędu w ustaleniach faktycznych podniesionych w apelacji Komendanta Straży Miejskiej w X., w następstwie czego doszło do niezasadnego zaakceptowania poglądu Sądu I instancji, że obwiniony A. P. nie miał obowiązku udzielenia odpowiedzi na żądanie Straży Miejskiej w X., skierowane w trybie art. 129b ust. 3 pkt 7 p.r.d. o wskazanie komu powierzył do kierowania lub używania w dniu 8 lutego 2023 r. na ul. [...] w X. samochód m-ki M. o nr rej.[...], którego był posiadaczem, ponieważ sam tego pojazdu we wskazanym czasie używał, co doprowadziło do niezasadnego uniewinnienia go od popełnienia czynu z art. 96 § 3 k.w., o który został obwiniony.

W oparciu o przytoczony zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Białymstoku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna i zasługuje na uwzględnienie.

Trafnie podnosi Prokurator Generalny, iż sąd odwoławczy nie rozpoznał istoty podniesionych w apelacji przez Komendanta Straży Miejskiej w X., zarzutów obraży art. 96 § 3 k.w., art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym oraz błędu w ustaleniach, co skutkowało akceptacją błędnego poglądu sądu I instancji, zgodnie z którym sprawcą wykroczenia stypizowanego w art. 96 § 3

k.w. może być tylko osoba, która powierzyła pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 września 2015 r. o sygn. akt K 3/13, pkt III 4.8 sąd odwoławczy stwierdził, że właściciel lub posiadacz pojazdu nie ma obowiązku wskazania komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, jeżeli sam tym pojazdem kierował lub go używał.

Komendant Straży Miejskiej w X. w uzasadnieniu apelacji argumentował, iż Trybunał Konstytucyjny w dalszej części uzasadnienia wyroku na który powołał się sąd *ad quem*, odwołał się do innego wyroku Trybunału Konstytucyjnego o sygn. P 27/13 z dnia 12 marca 2014 r., w którym Trybunał stwierdził (na przykładzie wykroczenia polegającego na przekroczeniu dopuszczalnej prędkości), że jeżeli uprawniony organ nie ustali sprawcy wykroczenia (...), to występuje do właściciela (posiadacza) pojazdu z żądaniem wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Jeżeli właściciel (posiadacz) pojazdu nie wskaże komu powierzył pojazd do kierowania lub używania: 1) postępowanie w sprawie przekroczenia dopuszczalnej prędkości skierowane jest przeciwko nieznanemu sprawcy, a nie przeciwko właścicielowi (posiadaczowi) pojazdu; 2) w razie niewykrycia sprawcy jest ono umarzane; 3) wszczyna się postępowanie w sprawie popełnienia wykroczenia stypizowanego w art. 96 § 3 k.w. Właściciel (posiadacz) pojazdu wezwany do wskazania kierującego pojazdem ma *de facto* pięć możliwości:

1. wskazać siebie, jeżeli faktycznie prowadził pojazd;
2. przedstawić dowód, że nie jest ani właścicielem, ani posiadaczem pojazdu;
3. wskazać, kto kierował pojazdem lub używał pojazdu;
4. nie wskazać, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania;
5. przedstawić dowód, że pojazd był użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec.

Tylko w czwartym wypadku, gdy właściciel lub posiadacz pojazdu nie wskaże, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania, naraża się na odpowiedzialność za wykroczenie określone w kwestionowanym art. 96 § 3 k.w.

Autor apelacji podnosił także, iż A. P. zaniechał udzielenia jakiegokolwiek odpowiedzi na wezwanie skierowane do niego w trybie art. 129b ust. 3 pkt 7 p.r.d. w

dniu 7 kwietnia 2023 r. przez Straż Miejską w X. i prawidłowo doręczone mu w dniu 14 kwietnia 2023 r. W szczególności nie przekazał Straży Miejskiej informacji o tym, że sam używał pojazdu w dniu 8 lutego 2023 r. Informacja taka została przez niego przekazana dopiero Sądowi Rejonowemu [...] w uzasadnieniu sprzeciwu od wyroku nakazowego z dnia 4 listopada 2023 r. o sygn. akt XIII W 1534/23, na podstawie którego został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 96 § 3 k.w. Przekazanie przez niego informacji o tym, że to on był użytkownikiem samochodu m-ki M. o nr rej. [...] w czasie, gdy doszło do popełnienia w dniu 8 lutego 2023 r. w X. na ul. [...] wykroczenia z art. 92 § 1 k.w., wywołałaby skutek w postaci uwolnienia go od odpowiedzialności na podstawie art. 96 § 3 k.w., ale pod warunkiem, że zostałaby ona przekazana Straży Miejskiej w X. w odpowiedzi na wezwanie z dnia 7 kwietnia 2024 r. skierowane w trybie art. 129b ust. 3 pkt 7 p.r.d.

Sąd odwoławczy nie odniósł się do podniesionej przez apelującego argumentacji, a w konsekwencji wbrew nakazowi wynikającemu z art. 433 § 2 k.p.k., nie rozpoznał istoty podniesionych przez niego zarzutów.

Z tego też względu Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Rozpoznając ponownie sprawę sąd odwoławczy winien odnieść się do wszystkich argumentów podniesionych przez apelującego, a w szczególności uwzględnić pełną treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 września 2015 r. o sygn. akt K 3/13 oraz wyroku Trybunału Konstytucyjnego o sygn. P 27/13 z dnia 12 marca 2014 r. Należy nadto mieć na uwadze fakt, iż A. P. mimo wezwania skierowanego do niego w trybie art. 129b ust. 3 pkt 7 p.r.d. w dniu 7 kwietnia 2023 r. przez Straż Miejską w X. nie przekazał temu organowi informacji o tym, że sam używał pojazdu w dniu 8 lutego 2023 r.

Adam Roch Marek Motuk Stanisław Stankiewicz

[PŁ]

[r.g.]